

<i>Rodzaj dokumentu:</i>	Zasady oceniania rozwiązań zadań
<i>Egzamin:</i>	Egzamin maturalny TEST DIAGNOSTYCZNY
<i>Przedmiot:</i>	Język łaciński i kultura antyczna
<i>Poziom:</i>	Poziom rozszerzony
<i>Formy arkusza:</i>	MJLP-R0-100-2412
<i>Termin egzaminu:</i>	6 grudnia 2024 r.
<i>Data publikacji dokumentu:</i>	9 grudnia 2024 r.

Uwaga: Akceptowane są wszystkie odpowiedzi merytorycznie poprawne i spełniające warunki zadania.

Zadanie 1. (0–25)

Wymagania określone w podstawie programowej ¹	
Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>I. W zakresie kompetencji językowych: znajomość gramatyki języka łacińskiego oraz umiejętność rozumienia i tłumaczenia tekstu łacińskiego.</p> <p>Zdający zna i potrafi stosować podstawowe zjawiska morfologiczne i składniowe typowe dla języka łacińskiego. Zdający rozumie czytany ze słownikiem tekst łaciński i dokonuje poprawnego przekładu prozatorskiego tekstu łacińskiego na język polski, z wykorzystaniem słownika łacińsko-polskiego, w tłumaczeniu zachowując polską normę językową.</p>	<p>I. W zakresie kompetencji językowych. Zdający:</p> <p>3) zna i rozpoznaje formy morfologiczne i strukturę składniową tłumaczonego tekstu;</p> <p>4) identyfikuje, z wykorzystaniem posiadanej wiedzy na temat gramatyki łacińskiej, formy podstawowe słów występujących w tłumaczonym tekście;</p> <p>6) zna zasady tworzenia spójnego i zgodnego z polską normą językową przekładu z języka łacińskiego na język polski;</p> <p>7) dokonuje następujących transformacji gramatycznych w zakresie morfologii:</p> <p>o) potrafi korzystać ze słownika łacińsko-polskiego przy sporządzaniu przekładu,</p> <p>p) potrafi w przypadku wyrazów wieloznacznych wybrać znaczenie odpowiednie dla kontekstu/tematyki tłumaczonego tekstu,</p> <p>q) dokonuje poprawnego przekładu prozatorskiego tekstu łacińskiego z zakresu tekstów określonych w kanonie na język polski, w tłumaczeniu zachowując polską normę językową.</p>

Zasady oceniania

Zdanie	Elementy podlegające ocenie	punktacja	
		cząstkowa	maksymalna
1	Deos deasque omnes imploro et obtestor,	0-1-2	11
	Te, Iuppiter Optime Maxime, cuius donum regale, dignum tuo pulcherrimo templo, dignum Capitolio,	0-1-2-3	

¹ Rozporządzenie Ministra Edukacji z dnia 28 czerwca 2024 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie podstawy programowej kształcenia ogólnego dla liceum ogólnokształcącego, technikum oraz branżowej szkoły II stopnia (Dz.U. z 2024 r. poz. 1019).

		stopniowanie przymiotników		
	factum atque dedicatum tibi a regibus,	participium perfecti passivi	0-1	
	per nefarium scelus de manibus regiis iste Verres extorsit,	wyrażenia przyimkowe; indicativus perfecti activi	0-1-2	
	cuiusque sanctissimum et pulcherrimum simulacrum Syracusis abstulit.	regularne stopniowanie przymiotników; składnia nazw miast; czasownik nieregularny <i>auferre</i>	0-1-2-3	
2	Teque, Iuno Regina, cuius duo fana sanctissima et antiquissima, in duabus insulis sociorum posita, Melitae et Sami,	liczebniki; składnia nazw wysp; participium perfecti passivi	0-1-2-3	6
	simili scelere idem iste omnibus donis ornamentisque nudavit.	zaimki; funkcje przypadków; indicativus perfecti activi	0-1-2-3	
3	Teque, Minerva, quam item in duobus clarissimis et religiosissimis templis expilavit:	wyrażenie przyimkowe; regularne stopniowanie przymiotników	0-1-2	4
	Athenis, cum auri grande pondus, Syracusis, cum omnia praeter tectum et parietes abstulit.	składnia nazw miast; funkcje przypadków	0-1-2	
4	Vos etiam, Latona et Apollo et Diana, quorum iste Deli non fanum, sed [...] sedem antiquam divinumque domicilium nocturno latrocinio atque impetu compilavit.	zaimki; funkcje przypadków; indicativus perfecti activi	0-1-2-3	4
	ut hominum opinio fert	czasownik nieregularny <i>ferre</i>	0-1	
Razem				25

Przykładowe rozwiązanie

Wszystkich bogów i boginie błagam i powołuję na świadków. Ciebie, Jowiszu Najlepszy Największy, którego dar królewski, godny twej najpiękniejszej świątyni, godny Kapitolu, wykonany i poświęcony tobie przez królów, ten Werres przez niegodziwą zbrodnię z rąk królewskich wyrwał, i którego najświętszą i najpiękniejszą podobiznę zabrał z Syrakuz. I Ciebie, Junono Królowo, której dwie najświętsze i najstarsze świątynie, znajdujące się na dwóch wyspach sojuszników – Malcie i Samos, ten sam podobną zbrodnią ogołocił ze wszystkich darów i ozdób. I ciebie, Minerwo, którą tak samo w dwóch najświetniejszych i otoczonych największym kultem świątyniach ograbił: w Atenach, gdy zabrał wielką ilość złota, w Syrakuzach, gdy wyniósł wszystko poza dachem i ścianami. Was również, Latono i Apollinie, i Diano, których ten na Delos nie świątynię, ale, jak głosi opinia ludzi, starożytną siedzibę i boski przybytek splądrował w nocnej grabieży i natarciu.

Zadanie 2. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>I. W zakresie kompetencji językowych: znajomość gramatyki języka łacińskiego [...]. Zdający zna i potrafi stosować podstawowe zjawiska morfologiczne i składniowe typowe dla języka łacińskiego. [...]</p>	<p>I. W zakresie kompetencji językowych. Zdający: 1) zna i rozpoznaje formy morfologiczne z zakresu gramatyki języka łacińskiego: h) formy strony czynnej i biernej czasowników regularnych koniugacji I–IV w trybie orzekającym (indicativus) [...] w następujących czasach: praesens, [...] perfectum [...]. k) formy czasowników nieregularnych: [...] – verba deponentia [...]. 7) dokonuje następujących transformacji gramatycznych w zakresie morfologii: g) odmienia czasowniki regularne koniugacji I–IV w trybie orzekającym (indicativus) [...] w czasach: praesens [...] perfectum [...]. j) odmienia czasowniki nieregularne: [...] – verba deponentia [...].</p>

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź zawierająca dwie prawidłowe formy, po jednej do każdej z podanych form.
0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

- imploravi
- obtestatus sum (dopuszczalne: obtestata sum)

Zadanie 3. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>I. W zakresie kompetencji językowych: znajomość gramatyki języka łacińskiego [...].</p>	<p>I. W zakresie kompetencji językowych. Zdający:</p>

Zdający zna i potrafi stosować podstawowe zjawiska morfologiczne i składniowe typowe dla języka łacińskiego. [...]	1) zna i rozpoznaje formy morfologiczne z zakresu gramatyki języka łacińskiego: f) zasady stopniowania regularnego przymiotników deklinacji I–III [...] 7) dokonuje następujących transformacji gramatycznych w zakresie morfologii: e) stopniuje przymiotniki: regularnie – przymiotniki deklinacji I–III [...].
--	--

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź zawierająca dwie prawidłowe formy.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

gradus positivus – sanctus, sancta, sanctum

gradus comparativus – sanctior, sanctior, sanctius

Zadanie 4. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. W zakresie kompetencji językowych: znajomość gramatyki języka łacińskiego oraz umiejętność rozumienia i tłumaczenia tekstu łacińskiego. Zdający [...] rozumie czytany ze słownikiem tekst łaciński [...].	I. W zakresie kompetencji językowych. Zdający: 3) zna i rozpoznaje formy morfologiczne i strukturę składniową tłumaczonego tekstu; 4) identyfikuje, z wykorzystaniem posiadanej wiedzy na temat gramatyki łacińskiej, formy podstawowe słów występujących w tłumaczonym tekście; 5) zapoznaje się z podstawowym słownictwem typowym dla autorów określonych w kanonie.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź zawierająca prawidłowy synonim.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie

fanum

Zadanie 5. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. W zakresie kompetencji interkulturowych: znajomość kultury i tradycji antycznej oraz jej wpływu na kultury późniejsze. Zdający zna, rozumie i interpretuje zjawiska i teksty kultury antycznej, umieszczając je we właściwym dla nich kontekście i zauważając ich cechy dystynktywne, oraz	II. W zakresie kompetencji kulturowych. Zdający: 1) posiada podstawową wiedzę o następujących kluczowych zjawiskach z zakresu mitologii greckiej i rzymskiej: b) mity o bogach olimpijskich i pozostałych bóstwach panteonu greckiego,

rozpoznaje i interpretuje elementy tradycji antycznej w tekstach kultury późniejszej.	f) związki mitologii greckiej z rzymską. 8) potrafi wskazać najważniejsze cechy charakterystyczne i podać interpretacji uwzględniającej właściwy kontekst kulturowy następujące kluczowe zjawiska z zakresu mitologii greckiej i rzymskiej: b) mity o bogach olimpijskich i pozostałych bóstwach panteonu greckiego, f) związki mitologii greckiej z rzymską.
---	--

Zasady oceniania

2 pkt – odpowiedź zawierająca trzy prawidłowe imiona.

1 pkt – odpowiedź zawierająca dwa prawidłowe imiona.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

1. Atena

2. Artemida

3. Zeus

Zadanie 6. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. W zakresie kompetencji językowych: znajomość gramatyki języka łacińskiego oraz umiejętność rozumienia i tłumaczenia tekstu łacińskiego. Zdający zna i potrafi stosować podstawowe zjawiska morfologiczne i składniowe typowe dla języka łacińskiego [...].	I. W zakresie kompetencji językowych. Zdający: 2) zna i rozpoznaje zjawiska składniowe z zakresu gramatyki języka łacińskiego: e) typy zdań podrzędnych w języku łacińskim: [...] zdania dopełnieniowe.

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

D

Zadanie 7. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. W zakresie kompetencji językowych: znajomość gramatyki języka łacińskiego [...]. Zdający zna i potrafi stosować podstawowe zjawiska morfologiczne i składniowe typowe dla języka łacińskiego [...].	I. W zakresie kompetencji językowych. Zdający: 1) zna i rozpoznaje formy morfologiczne z zakresu gramatyki języka łacińskiego: j) formy imiesłowów: participium praesentis activi, participium perfecti passivi, participium futuri passivi (gerundivum),

	2) zna i rozpoznaje zjawiska składniowe z zakresu gramatyki języka łacińskiego: d) konstrukcje składniowe charakterystyczne dla łaciny: [...] coniugatio periphrastica passiva (CPP), ablativus absolutus [...].
--	---

Zasady oceniania

2 pkt – odpowiedź zawierająca trzy prawidłowe imiesłowy.

1 pkt – odpowiedź zawierająca dwa prawidłowe imiesłowy.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

1. deleta

2. delenda

3. delentem

Zadanie 8. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. W zakresie kompetencji językowych: znajomość gramatyki języka łacińskiego [...]. Zdający zna i potrafi stosować podstawowe zjawiska morfologiczne i składniowe typowe dla języka łacińskiego [...].	I. W zakresie kompetencji językowych. Zdający: 2) zna i rozpoznaje zjawiska składniowe z zakresu gramatyki języka łacińskiego: c) funkcje składniowe i semantyczne rzeczownika: [...] dativus possessivus [...] 7) dokonuje następujących transformacji gramatycznych w zakresie morfologii: k) dokonuje transformacji gramatycznych w zakresie zjawisk składniowych: – przy przekształcaniu zdań zawierających charakterystyczne dla łaciny zjawiska składniowe poprawnie posługuje się następującymi funkcjami składniowymi i semantycznymi: [...] dativus possessivus [...].

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Cras mihi otium longum erit.

Zadanie 9. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
I. W zakresie kompetencji językowych: znajomość gramatyki języka łacińskiego [...]. Zdający zna i potrafi stosować podstawowe zjawiska morfologiczne i składniowe typowe dla języka łacińskiego [...].	I. W zakresie kompetencji językowych. Zdający: 1) zna i rozpoznaje formy morfologiczne z zakresu gramatyki języka łacińskiego: a) formy fleksyjne rzeczowników regularnych deklinacji I–V, 2) zna i rozpoznaje zjawiska składniowe z zakresu gramatyki języka łacińskiego: b) strukturę składniową zdania w stronie czynnej i biernej, c) funkcje składniowe i semantyczne rzeczownika: nominativus jako orzecznik [...].

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

consul

Zadanie 10. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
II. W zakresie kompetencji interkulturowych: znajomość kultury i tradycji antycznej oraz jej wpływu na kultury późniejsze. Zdający zna, rozumie i interpretuje zjawiska i teksty kultury antycznej, umieszczając je we właściwym dla nich kontekście i zauważając ich cechy dystynktywne, oraz rozpoznaje i interpretuje elementy tradycji antycznej w tekstach kultury późniejszej.	II. W zakresie kompetencji kulturowych. Zdający: 1) posiada podstawową wiedzę o następujących kluczowych zjawiskach z zakresu mitologii greckiej i rzymskiej: c) mity o głównych herosach – [...] Herakles, Tezeusz, Argonauci, d) mity o wojnie trojańskiej [...], 8) potrafi wskazać najważniejsze cechy charakterystyczne i poddać interpretacji uwzględniającej właściwy kontekst kulturowy następujące kluczowe zjawiska z zakresu mitologii greckiej i rzymskiej: c) mity o głównych herosach – [...] Herakles, Tezeusz, Argonauci, d) mity o wojnie trojańskiej [...].

Zasady oceniania

2 pkt – odpowiedź zawierająca trzy prawidłowe imiona, po jednym do każdego opisu.

1 pkt – odpowiedź zawierająca dwa prawidłowe imiona.

0 pkt – odpowiedź niepełna lub niepoprawna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

1. Tezeusz
2. Herakles
3. Parys

Zadanie 11. (0–2)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>II. W zakresie kompetencji interkulturowych: znajomość kultury i tradycji antycznej oraz jej wpływu na kultury późniejsze.</p> <p>Zdający zna, rozumie i interpretuje zjawiska i teksty kultury antycznej, umieszczając je we właściwym dla nich kontekście i zauważając ich cechy dystynktywne, oraz rozpoznaje i interpretuje elementy tradycji antycznej w tekstach kultury późniejszej.</p>	<p>II. W zakresie kompetencji kulturowych.</p> <p>Zdający:</p> <p>5) posiada podstawową wiedzę o następujących kluczowych zjawiskach z zakresu kultury materialnej w starożytności:</p> <p>d) architektura rzymska: [...] Panteon [...];</p> <p>12) potrafi wskazać najważniejsze cechy charakterystyczne i poddać interpretacji uwzględniającej właściwy kontekst kulturowy następujące kluczowe zjawiska z zakresu kultury materialnej w starożytności:</p> <p>d) architektura rzymska: [...] Panteon [...].</p>

Zasady oceniania

- 2 pkt – odpowiedź zawierająca prawidłową nazwę i znaczenie nazwy.
 1 pkt – odpowiedź zawierająca prawidłową nazwę.
 0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

1. Panteon
2. Świątynia poświęcona wszystkim bóstwom.

Zadanie 12. (0–1)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>II. W zakresie kompetencji interkulturowych: znajomość kultury i tradycji antycznej oraz jej wpływu na kultury późniejsze.</p> <p>Zdający zna, rozumie i interpretuje zjawiska i teksty kultury antycznej, umieszczając je we właściwym dla nich kontekście i zauważając ich cechy dystynktywne, oraz rozpoznaje i interpretuje elementy tradycji antycznej w tekstach kultury późniejszej.</p>	<p>II. W zakresie kompetencji kulturowych.</p> <p>Zdający:</p> <p>2) posiada podstawową wiedzę o następujących kluczowych zjawiskach z zakresu historii starożytnej:</p> <p>a) historia Grecji: – podboje Aleksandra Wielkiego,</p> <p>9) potrafi scharakteryzować i poddać interpretacji uwzględniającej właściwy kontekst kulturowy następujące kluczowe zjawiska z zakresu historii starożytnej:</p> <p>a) historia Grecji: – podboje Aleksandra Wielkiego.</p>

Zasady oceniania

1 pkt – odpowiedź poprawna.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Aleksander Wielki

Zadanie 13. (0–5)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>II. W zakresie kompetencji kulturowych: znajomość kultury i tradycji antycznej oraz jej wpływu na kultury późniejsze. Zdający zna, rozumie i interpretuje zjawiska i teksty kultury antycznej, umieszczając je we właściwym dla nich kontekście i zauważając ich cechy charakterystyczne, oraz rozpoznaje i interpretuje elementy tradycji antycznej w tekstach kultury późniejszej.</p> <p>III. W zakresie kompetencji społecznych: świadomość roli antyku w kształtowaniu się kultury i tożsamości polskiej oraz znaczenia kultury grecko-rzymskiej dla kultury europejskiej i światowej. Zdający ma świadomość znaczenia tradycji antycznej dla kształtowania się i rozwoju kultury polskiej i światowej.</p>	<p>II. W zakresie kompetencji kulturowych. Zdający:</p> <p>7) posiada podstawową wiedzę o następujących kluczowych zjawiskach z zakresu tradycji antycznej i recepcji antyku:</p> <p>a) obecność tradycji greckiej i rzymskiej we współczesnym życiu publicznym i kulturalnym,</p> <p>b) przetworzenia motywów kulturowych greckich i rzymskich w kulturze późniejszej, polskiej i światowej na płaszczyznach: literackiej, sztuk plastycznych, sztuk wizualnych,</p> <p>14) potrafi rozpoznać i poddać interpretacji w kontekście kultury greckiej i rzymskiej oraz kultur późniejszych następujące kluczowe zjawiska z zakresu tradycji antycznej i recepcji antyku:</p> <p>a) obecność tradycji greckiej i rzymskiej we współczesnym życiu publicznym i kulturalnym,</p> <p>b) przetworzenia motywów kulturowych greckich i rzymskich w kulturze późniejszej polskiej i światowej na płaszczyznach: literackiej, sztuk plastycznych, sztuk wizualnych.</p> <p>III. W zakresie kompetencji społecznych. Zdający:</p> <p>1) dostrzega znaczenie języka łacińskiego oraz kultury starożytnej Grecji i starożytnego Rzymu dla kultury polskiej, europejskiej i światowej;</p> <p>2) jest świadomy antycznych korzeni kultury polskiej, europejskiej i światowej.</p>

Zasady oceniania

5 pkt – poprawne rozwiązanie zadania, w tym:

1 pkt – za poprawne przetłumaczenie dewizy.

1 pkt – za prawidłową interpretację dewizy.

1 pkt – za wyjaśnienie jej uniwersalnego charakteru.

1 pkt – za wskazanie dziedziny życia, w której podana dewiza może mieć zastosowanie, i za uzasadnienie swojego stanowiska.

1 pkt – za spójną formę wypowiedzi i poprawność językową.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Rozwiązanie

Tłumaczenie: Zły jest plan, który nie może ulec zmianie.

Przykładowa interpretacja:

Dewiza odnosi się do planów, które opracowujemy i staramy się wdrażać w różnych sytuacjach. Czasami bywa tak, że postępowanie przez nas przyjęte nie przynosi oczekiwanych efektów albo jest błędne. Wówczas należy poddać rewizji przyjęty plan i w razie konieczności zmodyfikować go lub zupełnie zmienić. Dewiza ta ma uniwersalny charakter, ponieważ dotyczy życia i działalności każdego człowieka. Każdy z nas, w życiu prywatnym i zawodowym, działa według opracowanych i przyjętych zasad. Jednocześnie nikt nie jest nieomylny i dlatego każde postępowanie, nawet początkowo najlepsze, z czasem może wymagać korekty. Sentencja może mieć więc zastosowanie w wielu dziedzinach, np. w życiu codziennym, w polityce i w dyplomacji, w relacjach międzyludzkich – wszędzie tam, gdzie człowiek postępuje zgodnie z opracowanym planem działania. Ważne jednak jest, abyśmy potrafili przyznać się do błędu lub do porażki i umieli dostosować nasze działania do konkretnych sytuacji, w jakich musimy się odnaleźć.

Zadanie 14. (0–5)

Wymagania ogólne	Wymagania szczegółowe
<p>II. W zakresie kompetencji kulturowych: znajomość kultury i tradycji antycznej oraz jej wpływu na kultury późniejsze. Zdający zna, rozumie i interpretuje zjawiska i teksty kultury antycznej, umieszczając je we właściwym dla nich kontekście i zauważając ich cechy charakterystyczne, oraz rozpoznaje i interpretuje elementy tradycji antycznej w tekstach kultury późniejszej.</p> <p>III. W zakresie kompetencji społecznych: świadomość roli antyku w kształtowaniu się kultury i tożsamości polskiej oraz znaczenia kultury grecko-rzymskiej dla kultury europejskiej i światowej. Zdający ma świadomość znaczenia tradycji antycznej dla kształtowania się i rozwoju kultury polskiej i światowej.</p>	<p>II. W zakresie kompetencji kulturowych. Zadający:</p> <p>1) posiada podstawową wiedzę o następujących kluczowych zjawiskach z zakresu mitologii greckiej i rzymskiej: [...]</p> <p>3) posiada podstawową wiedzę o następujących kluczowych zjawiskach z zakresu historii literatury starożytnej: [...]</p> <p>b) literatura rzymska: – Owidiusz, <i>Metamorfozy</i> [...],</p> <p>7) posiada podstawową wiedzę o następujących kluczowych zjawiskach z zakresu tradycji antycznej i recepcji antyku:</p> <p>a) obecność tradycji greckiej i rzymskiej we współczesnym życiu publicznym i kulturalnym,</p> <p>b) przetworzenia motywów kulturowych greckich i rzymskich w kulturze późniejszej,</p>

	<p>polskiej i światowej na płaszczyznach: literackiej, sztuk plastycznych, sztuk wizualnych,</p> <p>14) potrafi rozpoznać i poddać interpretacji w kontekście kultury greckiej i rzymskiej oraz kultur późniejszych następujące kluczowe zjawiska z zakresu tradycji antycznej i recepcji antyku:</p> <p>a) obecność tradycji greckiej i rzymskiej we współczesnym życiu publicznym i kulturalnym,</p> <p>b) przetworzenia motywów kulturowych greckich i rzymskich w kulturze późniejszej polskiej i światowej na płaszczyznach: literackiej, sztuk plastycznych, sztuk wizualnych.</p> <p>III. W zakresie kompetencji społecznych.</p> <p>Zadający:</p> <p>1) dostrzeże znaczenie języka łacińskiego oraz kultury starożytnej Grecji i starożytnego Rzymu dla kultury polskiej, europejskiej i światowej;</p> <p>2) jest świadomy antycznych korzeni kultury polskiej, europejskiej i światowej.</p>
--	--

Zasady oceniania

5 pkt – poprawne rozwiązanie zadania, w tym:

1 pkt – za poprawne opisanie sceny wraz z rozpoznanie kluczowych postaci.

1 pkt – za rozpoznanie i wskazanie mitu (tytułu dzieła literackiego, wydarzenia historycznego), do którego nawiązuje źródło.

1 pkt – za interpretację źródła we właściwym kontekście kulturowym.

1 pkt – za wyjaśnienie uniwersalnego przekazu sceny.

1 pkt – za spójną formę wypowiedzi i poprawność językową.

0 pkt – odpowiedź niepoprawna lub niepełna albo brak odpowiedzi.

Przykładowe rozwiązanie

Na ilustracji przedstawione zostały dwie postacie: Orfeusz i Eurydyka. Są to bohaterowie znani z mitologii greckiej. Orfeusz uważany był za wybitnego śpiewaka, muzyka i poetę, który zachwycał słuchaczy recytacją pieśni przy dźwiękach liry lub gitary, a jego śpiew wpływał nie tylko na ludzi, lecz także na świat przyrody. Postać Orfeusza pojawia się też w opowieści o wyprawie Argonautów po złote runo. Eurydyka z kolei była żoną Orfeusza, która zmarła ukąszona przez żmiję. Śpiewak cierpiący z powodu straty ukochanej zszedł do świata umarłych, gdzie dzięki swojemu talentowi wzruszył Hadesa i Persefonę, którzy pozwolili mu zabrać i wyprowadzić Eurydykę z zaświatów. Warunkiem postawionym przez bóstwa było jednak to, że w czasie powrotu na ziemię Orfeusz nie mógł się odwrócić i zobaczyć ukochanej. Nie oparł się jednak pokusie i tuż przed bramami Hadesu odwrócił się, przez co utracił Eurydykę na zawsze. Mit o Orfeuszu i Eurydyce inspirował twórców już w czasach starożytnych. Opowieść ta została przedstawiona między innymi przez

rzymskiego poetę Owidiusza w „Metamorfozach”. W czasach nowożytnych do tego mitu nawiązywano wielokrotnie w różnych dziedzinach sztuki, np. w malarstwie, literaturze, muzyce klasycznej czy operze. Orfeusz i Eurydyka to przede wszystkim symbol wielkiej miłości, której nie kończy nawet śmierć. Jest to też opowieść o poświęceniu dla ukochanej osoby oraz o impulsywnym działaniu pod wpływem wielkich emocji. Przekaz tego mitu okazuje się zatem uniwersalny, ponieważ odnosi się on do każdego człowieka oraz odwołuje się do ogólnoludzkich wartości, aktualnych w każdej epoce, niezależnie od warunków geograficznych i cywilizacyjnych.